

Spis treści

Wprowadzenie – Urszula Sztanderska, Gabriela Grotkowska	11
Rozdział 1. Metodologiczne podstawy badań – Urszula Sztanderska, Gabriela Grotkowska	21
1.1. Kategorie nakładów, kosztów i wydatków w analizie kształcenia na poziomie wyższym	21
1.2. Zarys metodologii badań kosztów kształcenia ponoszonych przez uczelnie wyższe	25
1.3. Zarys metodologii badania wydatków na kształcenie wyższe ponoszonych przez osoby prywatne	30
1.4. Podsumowanie	33
Rozdział 2. Rynek usług edukacyjnych na poziomie wyższym w perspektywie ekonomicznej – ujęcie modelowe – Urszula Sztanderska, Gabriela Grotkowska	35
2.1. Podmioty występujące na rynku usług edukacji wyższej	37
2.1.1. Konkurencja monopolistyczna po stronie podaży usług edukacyjnych	37
2.1.2. Determinanty kształtowania się popytu na usługi edukacyjne	46
2.1.3. Rola państwa na rynku usług edukacji wyższej	52
2.1.4. Podmioty po stronie popytowej na rynku edukacji wyższej	62
2.2. Czynniki determinujące stronę podażową i koszty dostarczania usług edukacyjnych	66
2.2.1. Ceny usług edukacyjnych	66
2.2.2. Funkcja celu uczelni a koszty usług edukacyjnych	67
2.2.3. Wytwarzanie usług i koszty	68
2.3. Podsumowanie	71

Rozdział 3. Prawne uwarunkowania kształtowania kosztów kształcenia i ich finansowania w szkołach wyższych – Anna Bialek-Jaworska, Marek Żukowski	75
3.1. Algorytm dotacji podstawowej na działalność dydaktyczną	76
3.2. Minimum kadrowe, pensum i alokacja zasobów kadrowych	86
3.3. Regulacje prawne wysokości wynagrodzeń nauczycieli akademickich	92
3.4. Podział czasu pracy nauczycieli akademickich na działalność dydaktyczną, badawczą i organizacyjną	98
3.5. Rozdzielna ewidencja przychodów i kosztów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych	102
3.6. Cel kalkulacji kosztów kształcenia w szkołach wyższych	104
3.7. Wpływ zarządzania finansami uczelni na kształtowanie kosztów kształcenia – zarządzanie przez budżet wpływów i wydatków, a nie przychodów i kosztów	109
3.8. Podsumowanie	111
Rozdział 4. Koszty działalności dydaktycznej szkół wyższych i źródła ich finansowania w świetle danych zastanych – Anna Bialek-Jaworska	114
4.1. Wydatki na szkolnictwo wyższe z perspektywy makroekonomicznej	115
4.2. Znaczenie udziału przychodów z działalności dydaktycznej w przychodach operacyjnych szkół wyższych	118
4.3. Przychody z działalności dydaktycznej	122
4.4. Koszty działalności dydaktycznej	128
4.4.1. Wynik na działalności dydaktycznej a wynik brutto	133
4.4.2. Koszty działalności dydaktycznej a koszty rodzajowe	136
4.5. System pomocy materialnej dla studentów w szkołach wyższych i jego wpływ na koszty kształcenia	141
4.6. Koszty jednostkowe kształcenia (według GUS)	150
4.7. Koszty działalności dydaktycznej szkół wyższych i źródła ich finansowania w 2013 roku	157
4.8. Rekomendacje w zakresie sprawozdawczości dotyczącej finansów szkół wyższych	185
4.9. Podsumowanie	187

Rozdział 5. Ewidencja i zarządzanie kosztami w szkołach wyższych – Piotr Modzelewski, Marcin Dwórzniak	191
5.1. Sposoby ewidencji i planowania kosztów	193
5.1.1. Proces budżetowania	193
5.1.2. Sposób podziału dotacji	197
5.1.3. Ewidencja kosztów w uczelniach wyższych	199
5.2. Struktura kosztów i przychodów	202
5.2.1. Koszty bezpośrednie i pośrednie	202
5.2.2. Rozliczanie kosztów nieruchomości	207
5.2.3. Koszty zmienne i koszty stałe kształcenia	209
5.2.4. Główne grupy kosztów kształcenia	213
5.2.5. Źródła finansowania procesu dydaktyki	214
5.3. Zarządzanie kosztami	217
5.3.1. Relacja między kosztami kształcenia i źródłami ich finansowania (przychodami)	217
5.3.2. Rachunek kosztów kształcenia – rozliczanie kosztów związanych z prowadzeniem procesu dydaktyki	218
5.3.3. Źródła oszczędności kosztów kształcenia	221
5.4. Podsumowanie	225
Rozdział 6. Koszty a jakość procesu kształcenia – Jacek Liwiński	229
6.1. Determinanty jakości kształcenia w szkołach wyższych	230
6.2. Wpływ zmian demograficznych i legislacyjnych na ofertę edukacyjną i jakość procesu kształcenia	245
6.3. Podsumowanie	265
6.4. Aneks statystyczny	267
Rozdział 7. Nakłady i koszty pracy nauczycieli akademickich – Urszula Sztanderska, Barbara Bobrowicz, Tomasz Gajderowicz, Marek Giergiczny	271
7.1. Problem wyodrębnienia kosztu pracy nauczyciela akademickiego	273
7.2. Zbiory danych do analizy kosztów pracy nauczycieli akademickich	278
7.3. Wynagrodzenia nauczycieli akademickich	281
7.4. Nakłady pracy ponoszone w związku z pracą w uczelni	290
7.5. Faktyczna a preferowana struktura czasu pracy	297

7.6. Badanie preferencji nauczycieli akademickich w zakresie zatrudnienia w kontekście kosztów pracy	299
7.6.1. Metoda wyboru warunkowego w badaniu preferencji nauczycieli akademickich	300
7.6.2. Dobór atrybutów kontraktu zatrudnienia nauczycieli akademickich	304
7.6.3. Wyniki estymacji modeli ekonometrycznych wyboru preferowanych ofert zatrudnienia	310
7.6.3.1. Model podstawowy zakładający liniową specyfikację funkcji użyteczności	311
7.6.4. Model z interakcjami	315
7.6.4.1. Model zakładający liniową specyfikację funkcji użyteczności z parametrami specyficznymi dla dziedzin nauki	317
7.6.5. Wnioski z badania preferencji nauczycieli akademickich	323
7.7. Podsumowanie	326

Rozdział 8. Prywatne nakłady ponoszone na kształcenie na poziomie

wyższym – Leszek Wincenciak, Leszek Morawski, Przemysław Kusztelak,

Tomasz Gajderowicz, Ewa Cukrowska-Torzeńska

8.1. Nakłady prywatne i czas przeznaczany na studiowanie w Polsce według danych zastanych	331
8.1.1. Prywatne nakłady finansowe na edukację wyższą według danych zastanych	331
8.1.2. Czas przeznaczany na edukację wyższą według danych zastanych	336
8.2. Bezpośrednie koszty studiowania na podstawie badania specjalnego – analiza przekrojowa	337
8.2.1. Wprowadzenie	337
8.2.2. Prywatne nakłady finansowe na kształcenie wyższe	338
8.2.2.1. Nakłady bieżące	344
8.2.2.2. Wydatki dodatkowe związane z mieszkaniem iżywieniem	348
8.2.2.3. Wydatki związane z korzystaniem ze sprzętu i aparatury	350

8.2.3. Źródła pokrycia wydatków edukacyjnych	351
8.3. Koszt alternatywny studiowania – strumień utraconych wynagrodzeń ...	354
8.3.1. Podstawy metodologiczne szacowania równań wynagrodzeń ...	354
8.3.2. Konstrukcja modelu dla danych pochodzących z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności	359
8.4. Bilans czasu przeznaczonego na kształcenie	367
8.4.1. Czas poświęcany na aktywność związaną z kształceniem	367
8.4.2. Czas rezydualny względem pracy zarobkowej na pełny etat	372
8.4.3. Wycena czasu rezydualnego	375
8.4.3.1. Wycena czasu rezydualnego metodą „rynkową”	377
8.4.3.2. Wycena czasu rezydualnego metodą eksperymentalną ...	378
8.4.3.3. Wycena czasu rezydualnego metodą wyboru warunkowego (ang. <i>Discrete Choice Experiment</i>)	386
8.5. Podsumowanie	391
8.6. Aneks	393

Podsumowanie. Koszty kształcenia wyższego w świetle badań –

Urszula Sztanderska, Gabriela Grotkowska

Bibliografia

Spis tabel

Spis rysunków

Spis wykresów